

Yhteisvoimin pienillä teoilla suureen muutokseen

Eva Heiskanen, Kuluttajatutkimuskeskus, Helsingin yliopisto
Ekotukihenkilöiden Esimerkin voima -koulutus 25.4.2017

Agenda

- Arjen käytännöt – tärkeitä, näkymättömiä, yhteisiä
- Käännetään latu kohti tulevaisuutta
- Yhteistyön merkitys
 - Yhteiset käytännöt, toisten esimerkki
 - Parempien valinta-arkkitehtuurien rakentaminen
 - Pelinsääntöjen muuttaminen

Arki koostuu pienistä teoista, joiden tavoitteena ei ole pilata ympäristöä

Arjen käytännöt: näkymättömiä, tiedostamattomia

... ja joskus vaikeasti kontrolloitavia (hyvät aikomukset eivät aina toteudu)

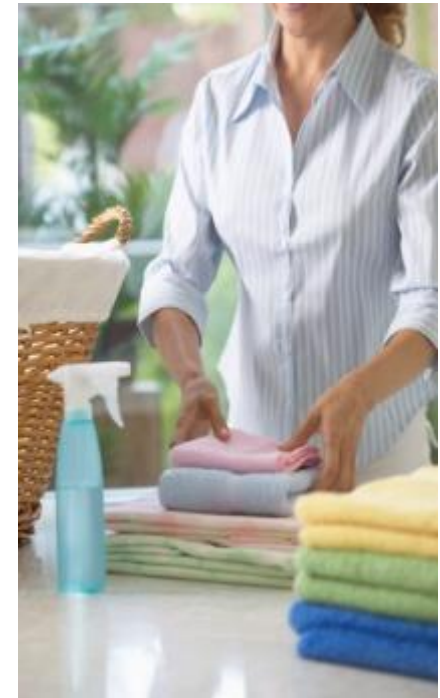
Ilmastovaikutukset ovat näkymättömiä arkisessa vuorovaikutuksessa

Arjen osaaminen rakentuu vuorovaikutuksessa

Jaetut odotukset ohjaavat energian ja luonnonvarojen käyttöä

On 'oikeita' ja 'normaaleja' tapoja toimia

Toimintaympäristö ohjaa

... miten helppoa tai vaikeaa on toimia
luonnonvaroja säästävästi

Yksin ponnistelu turhauttaa

... elleivät muut osallistu

**Ei katkotta toisten
latua, vaan ohjataan ne
toiseen suuntaan...**

Ei katkota, vaan käännetään latu

Yhteistyön merkitys

Yhteiset käytännöt, toisten esimerkki
Hyvät työt helpommaksi
Pelinsääntöjen muuttaminen

Yhteisten käytäntöjen ymmärtäminen

- Tapoja vaikea muuttaa, ellei niiden syitä ja virikkeitä ymmärrä
- Yhteinen keskustelu & tapojen taustojen purkaminen
 - miksi näin toimitaan?
 - miten voitaisiin toimia toisin?

Charging Behaviour
www.northern.fi

Ensimmäinen vaihtoehto on käyttää vanhaa sähköjohtoa, joka on yleensä kiinnitetty seinään. Tämä johto on vanhaa ja sen johtavuus on heikko. Toinen vaihtoehto on käyttää uutta, modernia sähköjohtoa, joka on kiinnitetty seinään. Tämä johto on uutta ja sen johtavuus on hyvä.

Ensimmäinen vaihtoehto on käyttää vanhaa sähköjohtoa, joka on yleensä kiinnitetty seinään. Tämä johto on vanhaa ja sen johtavuus on heikko. Toinen vaihtoehto on käyttää uutta, modernia sähköjohtoa, joka on kiinnitetty seinään. Tämä johto on uutta ja sen johtavuus on hyvä.

Ensimmäinen vaihtoehto on käyttää vanhaa sähköjohtoa, joka on yleensä kiinnitetty seinään. Tämä johto on vanhaa ja sen johtavuus on heikko. Toinen vaihtoehto on käyttää uutta, modernia sähköjohtoa, joka on kiinnitetty seinään. Tämä johto on uutta ja sen johtavuus on hyvä.

www.northern.fi

Charging Behaviour
www.northern.fi

Kun on valittu, on hyvä muistaa, että sähköjohto on kiinnitetty seinään. Tämä johto on uutta ja sen johtavuus on hyvä.

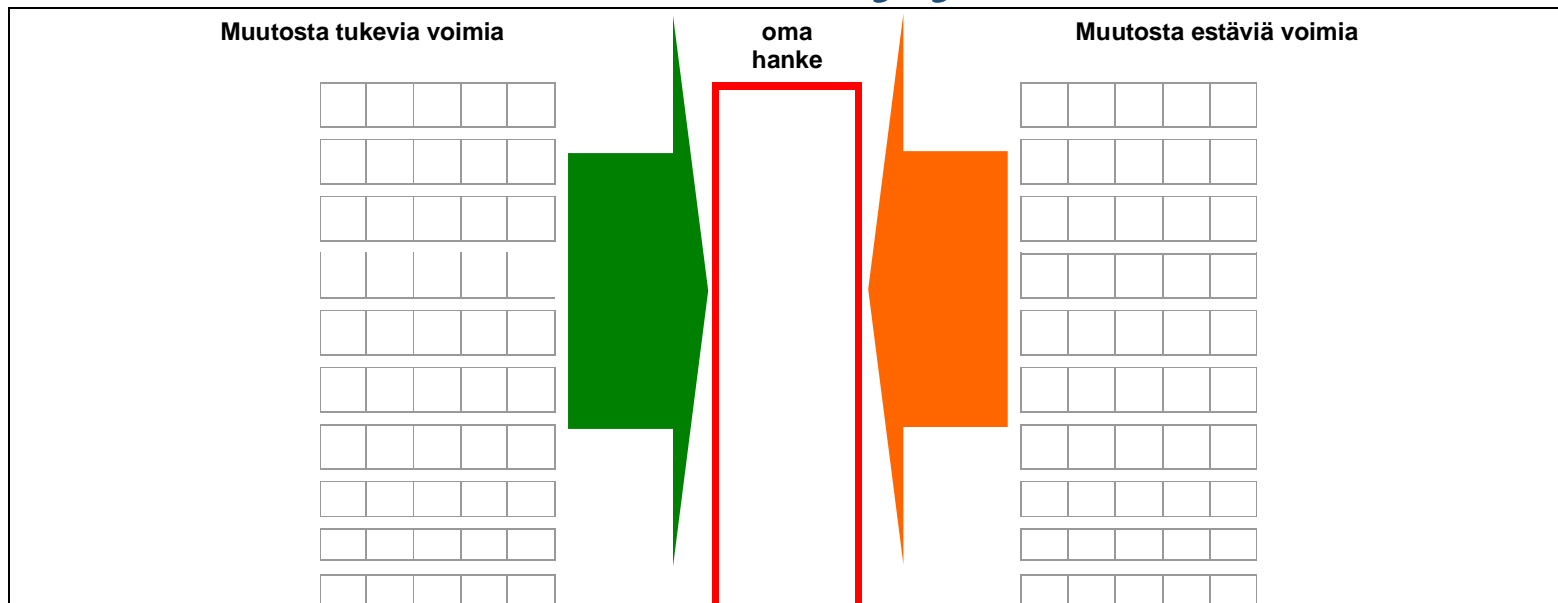
Nuostatyk tormentatq tes treca padala ir kuhinec bus palnikoma roikalinga 20 latpsnieq temperaturisq!

**PER KÄRSTAP
SMAZNIK TEMPERATURA
HUUDOPAMAGIS TERNOSTATU!**

www.northern.fi

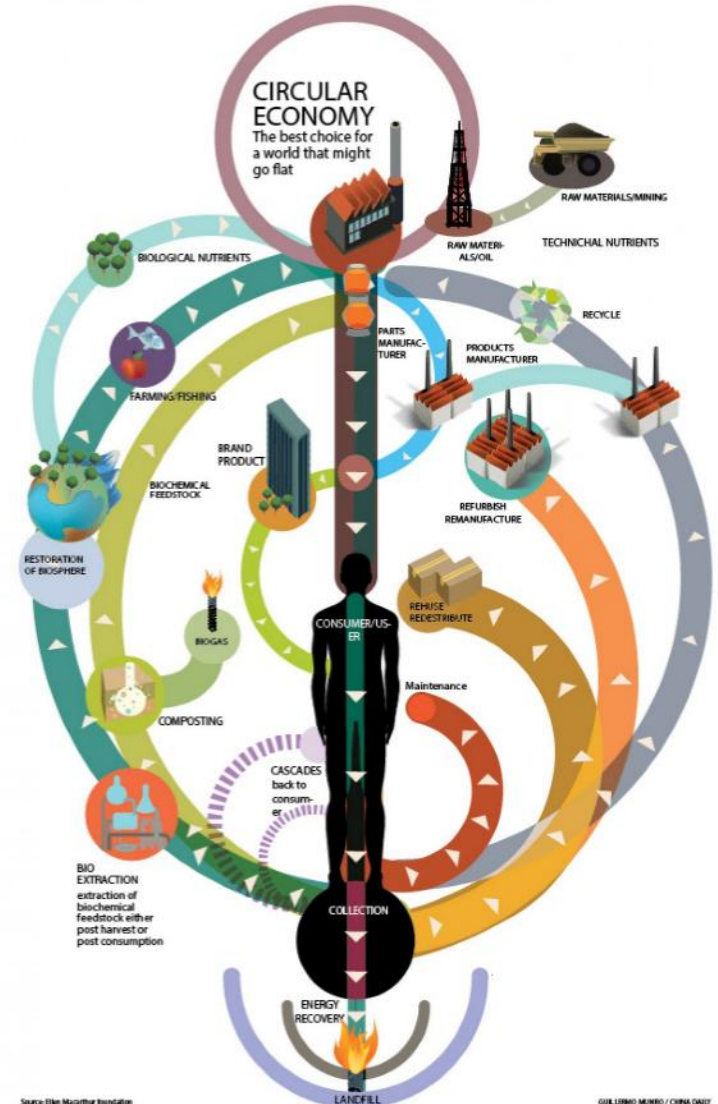
Voimakenttäanalyysi

- Miten voit muuttaa hankettasi, jotta sitä tukevat tekijät vahvistuvat ja estävät tekijät heikkenevät?
- Miten voit muuttaa toimintaympäristöä, jotta kannustavat tekijät vahvistuvat ja estävät tekijät heikkenevät?

SMART ENERGY TRANSITION

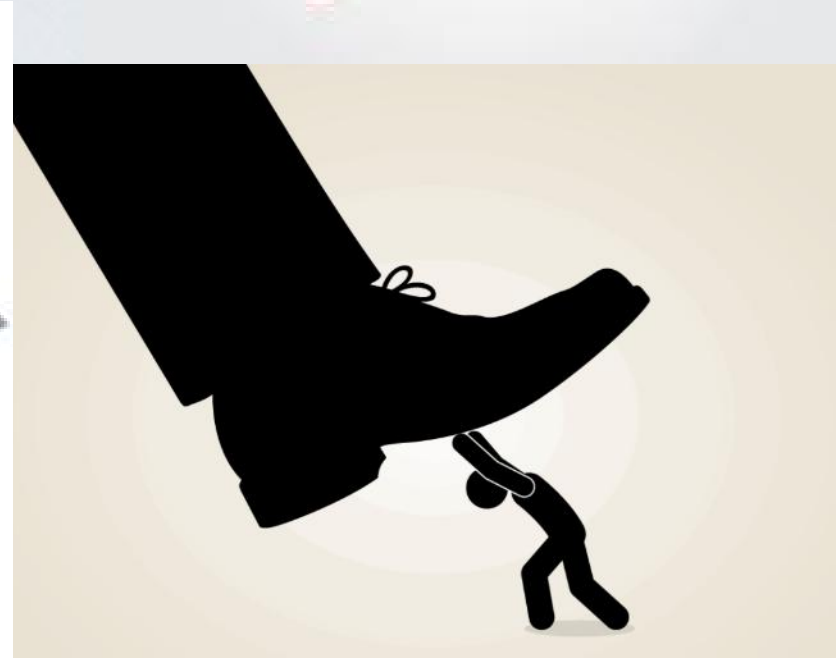

SMART ENERGY
TRANSITION

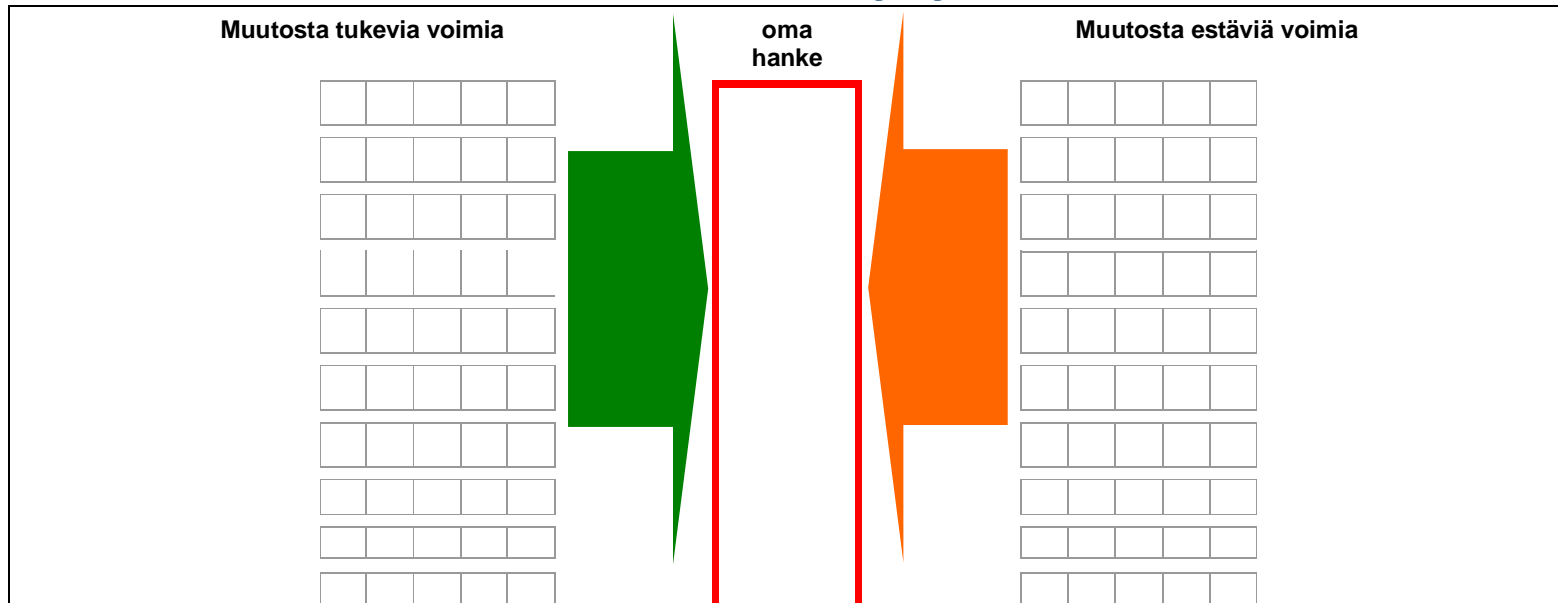

To Do List

- ① So
- ② Many
- ③ Things

Voimakenttäanalyysi

- Ø Miten voit muuttaa hankettasi, jotta sitä tukevat tekijät vahvistuvat ja estävät tekijät heikkenevät?
- Ø Miten voit muuttaa toimintaympäristöä, jotta kannustavat tekijät vahvistuvat ja estävät tekijät heikkenevät?

Toisten esimerkki kertoo, mikä on normaalia

Yksi aurinkopaneeliasennus "aiheutti" keskimäärin 0,44 uutta asennusta samassa korttelissa seuraavalla vuosineljänneksellä (Graziano and Gillingham 2014)

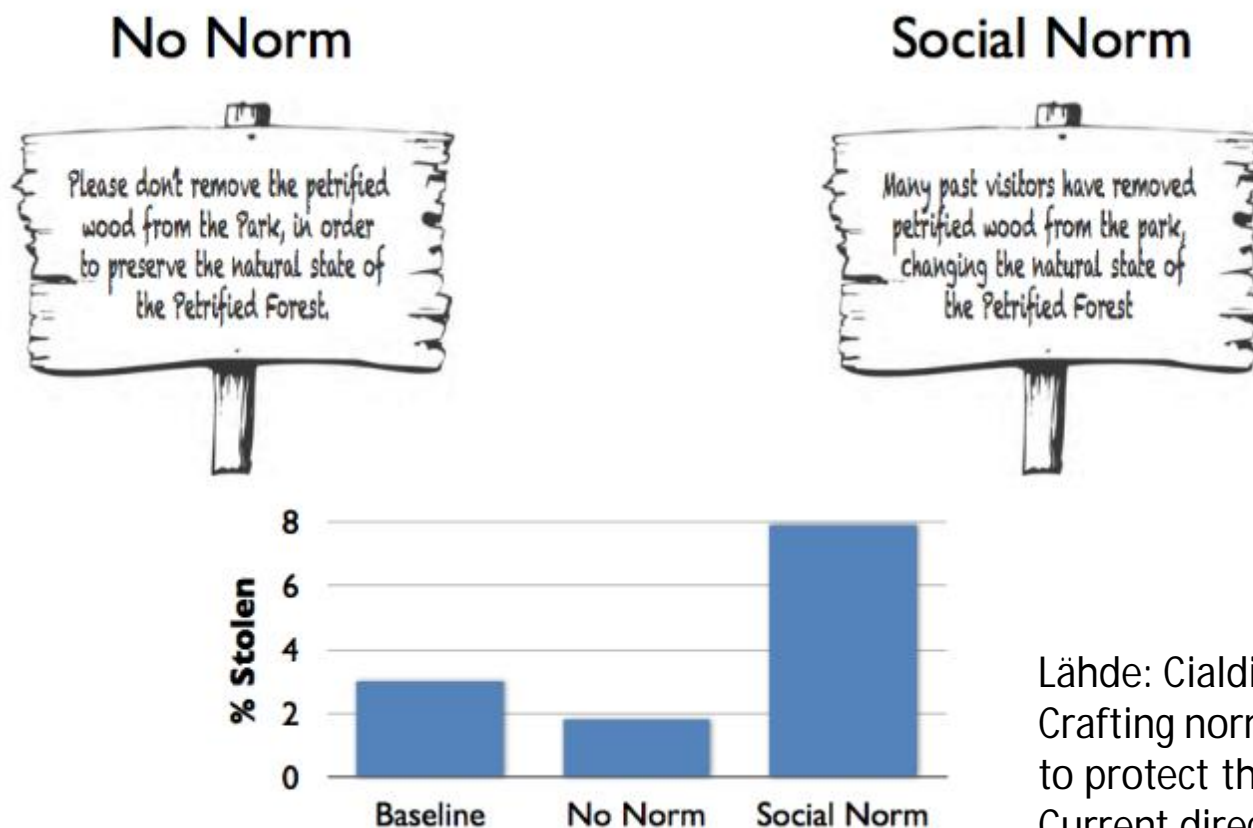
Luonnonvarojen säästäminen ”uudeksi normaaliksi”

**TEE KUTEN MUUTKIN VIERAAT JA SÄÄSTÄ
YMPÄRISTÖÄ!**

Melkein 75% hotellimme vieraista osallistuu ympäristöohjelmaamme käyttämällä pyyhkeitään useammin kuin kerran. Voit liittyä tähän joukkoon ja säästää ympäristöä ripustamalla pyyhkeesi koukkuun ja käyttämällä sitä uudestaan.

Cialdini (2006) Descriptive Social Norms as Underappreciated Sources of Social Control. Psychometrika 72: 263-268

Tärkeää olla esittämättä negatiivista käytöstä normaalina

Lähde: Cialdini, R. B. (2003). Crafting normative messages to protect the environment. *Current directions in psychological science*, 12(4), 105-109.

Luonnonvarojen kulutus näkyväksi ja kuuluvaksi työyhteisössä

Seuraa ja anna palautetta

- Toiminnan tulokset kannustavat korjaamaan/jatkamaan
- Tulokset – pienetkin – torjuvat turhautumisen ja voimattomuuden tunnetta
- Hyvä seuranta & palaute on:
 - yksinkertaista
 - kertoo, missä & miksi onnistuttu tai epäonnistuttu
 - antaa tunnustusta

Paremmat valinta- arkkitehtuurit

- Kaksipuolinen printtaus oletusasetuksena paperinkulutus \sim 30%
- Pienemmät lautaset \sim 20% vähemmän ruokajätettä

Haasta tavat ja odotukset

Voitaisiinko
yksinkertaistaa?

Yhdessä helpompaa kuin yksin

Hyödynnä muutosta

Tavoista on helpompi päästä eroon kun
ympäristö muuttuu

Muutto uusiin tiloihin

Uusi tiimi, uudet tavat

Haasta muut mukaan

www.manchesterismyplanet.com

Toimiston ympäristöohjeet
1. Käytä sähköistä tiedonhallintaa. Vähennä

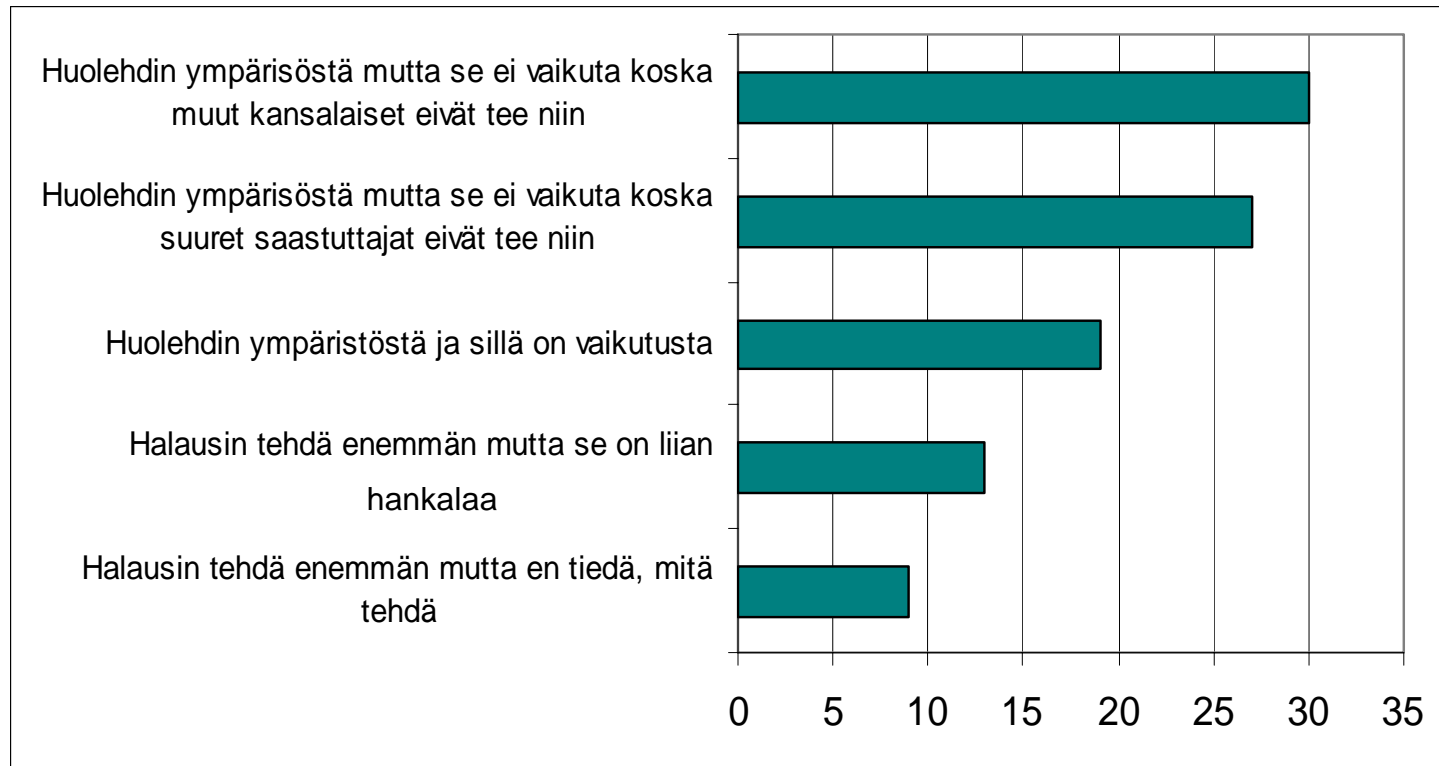
Edelläkävijät,
'sanansaattajat' ja
uuden toimintatavan
'monistajat'

Neuvonta, 'herättely',
kilpailut ja ohjelmat

Ohjeet, sopimukset,
säännöt

Kaikkien osallistuminen näkyväksi

Usein tai yleensä ympäristöstä huolehtivien tilanne, % vastaajista

Lähde: Eurobarometer 2005: Europeans & the Environment

Kaikkien osallistuminen näkyväksi

- Julkkikset ja 'tärkeät ihmiset'
- Koko kaupunki
- Muut organisaatiot ja yritykset
- Koko Suomi ja muut maat

Verkostosta voimaa

- Sosiaalista tukea, painetta ja kannustusta
- Erilaisten osaamisten hyödyntäminen
- Olemassa olevat – viralliset ja epäviralliset – verkostot tärkeitä kanavia
- Uudet verkostot tukevat ja 'kantavat' muutosta

SMART ENERGY
TRANSITION

Kiitos!

eva.heiskanen@helsinki.fi

www.smartenergytransition.fi

www.energiakokeilut.fi

<http://mechanisms.energychange.info>

<http://www.energise-project.eu/>